

Propostes de treball elaborades per
Ramon Roselló

Mans quietes!

Piti Español

Introducció / Maria Rosell

TEATRE
bromera

Premi de Teatre Palanca i Roca

© Edicions Bromera, S.L.
Polígon Industrial 1 - 46600 Alzira
www.bromera.com

© ???????????”, 2010

A. UN AUTOR MULTIMÈDIA

1. Després d'haver llegit la introducció de *Mans quietes!*, tria les respostes adequades i raona-les per escrit:
 - 1.1. Es pot dir que Piti Español és un «autor tot terreny» perquè:
 - Va a tots els llocs amb un cotxe que s'adapta a qualsevol espai.
 - Ha escrit obres de teatre des de tots els llocs del món.
 - S'ha dedicat a diversos mitjans audiovisuals.
 - 1.2. L'autor de *Mans quietes!* s'ha especialitzat sobretot en:
 - Obres de teatre.
 - Musicals.
 - Sèries de televisió.
 - 1.3. La trajectòria de Piti Español té molt a veure amb:
 - La història de la manicura.
 - La història de la sarsuela espanyola.
 - La història de les televisions autonòmiques.
 - 1.4. Piti Español ha col·laborat en les següents pel·lícules:
 - La vida de nadie, La caverna, Otros días vendrán.*
 - Actrius, Volver, Amic Amat.*
 - Crepúsculo, Troya, Harry Potter i el misteri del príncep.*

2. Una de les pel·lícules anteriors va estar nominada als Premis Goya pel millor guió. Investiga quina va ser, en quin any, i quines pel·lícules es presentaven en aquella edició.

3. L'autor de *Mans quietes!* ha participat en nombrosos guions de sèries de molt d'èxit.
 - 3.1. A continuació te'n presentem algunes. Digues quines són:
El Súper | Friends | Estació d'enllaç
Seinfeld | El cor de la ciutat

 - 3.2. Fes una cerca per la programació en xarxa de *www.tv3.cat* i busca si hi ha alguna sèrie de Piti Español emetent-se en l'actualitat. Informa't de què va l'argument i quins són els personatges principals, el lloc i el moment en què es desenvolupa l'acció, el nombre de capítols emesos i si hi ha més d'una temporada.

 - 3.3. De les sèries de l'apartat 3.1. que no són de Piti Español, comenta per escrit si hi ha alguna que li interesse especialment i per què ho creus.

 - 3.4. Explica amb arguments si a tu t'agraden o no les sèries anteriors i valora'n d'altres que veges normalment.

 - 3.5. Feu un debat a classe sobre les sèries televisives que veieu amb les vostres famílies per tal de decidir quines són les tres millors i per què.

4. L'autora de la introducció parla, en el segon apartat, de la varietat d'interessos i influències de Piti Español a l'hora d'escriure:

4.1. Uneix els noms propis de l'esquerra amb les obres de la dreta. Podrà ajudar-te internet (*www.escriptors.com* i *www.albenateatre.com*, per exemple) o algun llibre d'Història del Teatre:

Josep Maria

Benet i Jornet ●

● *El hombre almohada*

Martin McDonagh ●

● *Besos*

Jordi Galceran ●

● *Fugaç*

Carles Alberola ●

● *Paraules encadenades*

4.2. Tria un autor dels anteriors i confecciona una fitxa on inclogues:

–Nom

–Nacionalitat

–Lloc on crea i representa les obres normalment

–Obres que ha escrit, agrupades per gèneres

–Obres més conegudes

–Teatres on s'han representat les obres

–Premis i reconeixements

–Generació, escola, grup en què es pot situar l'autor

4.3. Amb ajuda d'enciclopèdies, si et calen, uneix els gèneres teatrals de l'esquerra, amb les característiques de la dreta:

- Comèdia ●
 - Fa conviure elements de la tragèdia i de la comèdia que manifesten situacions i accions tenses i exposen passions conflictives.

- Tragèdia ●
 - Amb música –generalment cançons intercalades en el text, amb alguns números de ball, i escrites per a orquestra lleugera.

- Drama ●
 - Desenllaç feliç i intenció generalment crítica, moralitzadora o satírica.

- Musical ●
 - Estil elevat, representa una acció seriosa, en què el protagonista és portat per una passió o per la fatalitat vers la catàstrofe.

4.4. Dos dels títols de l'apartat 4.1. han estat publicats per Edicions Bromera. Busca'ls en *www.bromera.com* i troba també altres obres d'aquests dos autors que s'hi hagen publicat. Llegeix-ne els resums i classifica les obres pels gèneres teatrals a què penses que pertanyen, seguint el quadre anterior. Raona la teua elecció.

5. Digues quina de les següents afirmacions és verdadera i raona la resposta:

5.1. Piti Español volia fer de *Mans quietes!* una obra tràgica amb un final negatiu per al protagonista, a qui la societat acaba castigant merescudament.

V F

5.2. Els diàlegs que agraden a Piti Español són enginyosos, dinàmics i plens d'informació en cada intervenció.

V F

5.3. Piti Español té com a referent imprescindible algunes comèdies nord-africanes d'èxit. V F

B. LES MISÈRIES QUOTIDIANES EN CLAU DE COMÈDIA

1. Tria l'opció correcta en cada cas i raona l'elecció:

1.1. *Mans quietes!* se situa en un temps i un espai

Actual/quotidià Passat/exòtic

1.2. Els personatges són (posa un exemple):

fàcilment identificables

irreal, fantàstic o difícilment identificables en l'actualitat

1.3. El públic a qui va adreçada l'obra és:

- ampli i variat
- selecte i especialitzat
- l'associació d'ames de casa del teu poble
- un públic infantil
- el club de jubilats del barri
- el grup de japonesos d'intercanvi escolar

2. De *Mans quietes!* s'ha dit que és una obra on es tracten temes socials d'una manera «políticament incorrecta»:

2.1. Raoneu en grups quin és el sentit de l'expressió «políticament correcte» i doneu-ne exemples.

2.2. Digues quina de les següents accions i expressions et sembla políticament incorrecta:

- a) Cedir el lloc de l'autobús a una persona gran.
- b) «Hui hem quedat amb el moro.»
- c) Dir-li a algú que és massa gros per seure al teu costat.
- d) Servir-te l'últim tros de pastís que queda de postres sense preguntar si algú en vol més.
- e) Dir tot el temps «homes», «professors», «companys» i no «homes i dones», «professors i professores», «companys i companyes», etc.

2.3. Després d'haver llegit la introducció i l'obra, estàs d'acord amb la idea que *Mans quietes!* és una comèdia políticament incorrecta? Raona la teua resposta i dóna exemples concrets del text.

3. Busca en un diccionari o enciclopèdia el significat d'«acotació», «didascàlia» i de *dramatis personae* i posa exemples concrets de l'obra. A continuació, respon a les qüestions següents:
 - 3.1. *Dramatis Personae* és:
 - a) La llista de drames que ha escrit una persona.
 - b) La llista de drames que ha patit una persona al llarg de la seua vida.
 - c) La llista de personatges que intervenen en una obra determinada.
 - 3.2. Explica amb les teues paraules quina informació, en *Mans quietes!*, donen les acotacions i el *dramatis personae* al lector i a l'espectador.
 - 3.3. A partir de l'activitat anterior, creus que la descripció d'algun personatge de l'obra és políticament incorrecta? Quina i per què?

4. La primera obra de Piti Español està escrita en clau de comèdia, protagonitzada per personatges i actors còmics i dirigida per Carles Alberola, que té una llarga trajectòria com a autor de comèdies sobre temes actuals. Visita la pàgina oficial www.albenateatre.com i:
 - 4.1. Busca les darreres obres i sèries televisives que ha dirigit el seu director i explica si n'has vista cap i per què t'ha agradat o desagradat.
 - 4.2. Consulta-hi l'espai dedicat a *Mans quietes!* i mira els vídeos de l'obra i del *making off*. També pots visitar el bloc d'Edicions Bromera (bromeradellibres.blogspot.com). Subratlla les característiques de l'espai escènic que hi veus:

realista complex detallista
deforma la realitat i els objectes minimalista
empra material audiovisual fix
amb elements mòbils té teló de fons
amb múltiples decorats

4.3. En el vídeo es veu que:

- a) El decorat canvia cada dia un poc. (Digues com ho saps).
- b) El decorat és idèntic en cada representació. (Digues com ho saps).

5. El cartell de l'obra, que pots consultar a la pàgina d'Albena, representa un moment emblemàtic.

5.1. Digues de quin es tracta, en quines pàgines el podem llegir, i per quins personatges està protagonitzat.

5.2. L'escena acaba d'una manera feliç, encara que hi ha moments dramàtics per a Manel. Explica què li ocorre.

5.3. Imagina que Piti Español et demana ajuda per fer d'aqueixa escena còmica una de tràgica. Explica-li, en forma de resum, què canviaries i com ho mostraries (acotacions, accions, diàleg...).

5.4. Explica què significa el títol de l'obra i busca'n un altre que podria anar-li bé.

6. Pel que fa als personatges:

6.1. En la Introducció es diu que Manel i Aurora ja no són «un binomi fet de bons i dolents, sinó una parella desfeta on cadascú té part de raó i de culpa». Hi estàs d'acord? Explica per què.

- 6.2. En la Introducció es parla de «personatges latents». Amb ajuda del diccionari, explica què significa açò amb les teues paraules.
- 6.3. Diques quin seria el personatge latent de les següents situacions teatrals:
- a) Una mare i un fill parlen en la cuina de la veïna, que acaba de fer un crit pel desllunat.
 - b) Un bomber trau per la finestra un home que s'havia quedat tancat en un incendi.
 - c) Un grup d'amics recorda un antic company de l'escola.

C. TALLER CREATIU: DE LA NOTÍCIA AL TEXT DRAMÀTIC

1. Sovint, el dramaturg s'inspira en els esdeveniments quotidians per escriure les obres de teatre: és el cas de *Mans quietes!* i d'altres que han sorgit de notícies d'actualitat, com ara *Natura Morta*, de Jordi Faura.
 - 1.1. Busca a la pàgina web d'Edicions Bromera el resum de *Natura Morta* i compara'l amb *Mans quietes!* i amb una pel·lícula recent basada en fets reals que t'haja agradat. A partir de les tres obres, completa la graella:

TÍTOL	MANS QUIETES!	NATURA MORTA	PEL·LÍCULA
<p>El gènere (comèdia, tragèdia, drama, melodrama, musical...).</p> <p>Explica com saps que es tracta d'un gènere i no d'un altre.</p>			
<p>L'argument.</p> <p>Parteix de:</p> <p>a) una notícia periodística;</p> <p>b) una experiència personal. Explica quina.</p>			
<p>L'autor ha modificat algun fet de la realitat adaptant-lo a l'obra? Explica-ho.</p>			

- 1.2. Ara, per parelles, feu una recerca en l'hemeroteca de la biblioteca o per Internet. Busqueu la notícia que ha donat lloc a *Natura Morta* (podeu consultar l'edició digital de la premsa diària: *www.elpais.com*, *www.levante-emv.com*) i contesteu raonadament les següents preguntes:
 - Penseu que podria haver-se escrit una comèdia sobre la notícia real?
 - Trobeu que és interessant escriure a partir de fets d'actualitat?
 - Preferiu històries que tinguen a veure amb la realitat o, més aviat, de ciència ficció, fantasia, aventures exòtiques, etc.?

2. Ara haureu d'escriure el resum d'una obra basada en una història d'actualitat. Per a això:
 - 2.1. Busqueu una notícia en la premsa, la televisió o la ràdio que us haja interessat especialment.
 - 2.2. Feu-ne un resum on s'expliquen les cinc «W» del periodisme: «*Who, What, When, Where, Why?*», és a dir: qui, què, quan, on, i per què ha ocorregut el determinat esdeveniment.
 - 2.3. Exposeu el resum a classe, perquè no hi haja notícies repetides, i voteu en grup si penseu que l'obra ha de ser en clau de comèdia o de tragèdia i raoneu per què.
 - 2.4. Busqueu un títol artístic per a l'obra.
 - 2.5. Expliqueu per escrit quins són els personatges de la història real i quins els que vosaltres utilitzareu en l'obra. Recordeu que, tot i basar-vos en fets reals, sempre podreu canviar, modificar i adaptar-los al text dramàtic.

3. Una vegada tingueu escrit el resum de l'obra, passeu a escriure la primera escena, fixant-vos en el començament de *Mans quietes!* Recordeu que:
 - 3.1. Podeu començar amb una acotació inicial i emprar el tipus d'indicadors gestuals típics de Piti Español.
 - 3.2. Heu d'escriure el *dramatis personae*, on podeu donar dades personals (edat, professió, aspecte físic, psicològic, etc.).
 - 3.3. Una escena pot dividir-se en seqüències marcades per les entrades i eixides dels personatges. Indiqueu-ho.
 - 3.4. L'obra de teatre pot contindre diàlegs, monòlegs, aparts, i també parlaments on hi haja interacció amb el públic. Cada tipus d'intervenció del personatge/actor pot estar explicada en una acotació.
 - 3.5. Situeu l'escena en un lloc i un temps determinats i doneu dades al lector/espectador perquè endevine quin és el marc espacial i cronològic.

4. Quan l'escena estiga preparada, trieu els companys de la classe que podrien representar-la (vosaltres mateixos si voleu) i assageu-la per fer-ne una «lectura dramatitzada» a classe.
 - 4.1. La lectura no és una representació: es tracta de llegir un text donant-li intenció, entonació i sentit, però sense caracterització, vestuari ni escenografia.
 - 4.2. Després d'haver fet totes les lectures, trieu-ne entre tots les tres més reeixides i feu-ne una representació, dividint-vos en grups, com si fóreu companyies teatrals. Haureu de buscar un director, assajar, memoritzar el text i representar-lo a classe, ara sí, incloent-hi els elements que no necessitareu en la lectura dramatitzada.

D. DIARI DE TREBALL

1. La següent graella et servirà com una mena de diari del treball que has realitzat des que llegires per primera vegada *Mans quietes!* fins a l'última activitat. Al mateix temps, el professorat podrà valorar el teu procés d'aprenentatge a partir de les tasques que has fet sobre un text dramàtic.

2. Completa els següents apartats i introdueix-hi, a més, la informació personal que trobes adient:
 - 2.1. Comenta com avaluaries el resultat de cadascuna de les activitats que has realitzat. Estàs satisfet/a o no t'han eixit massa bé?
 - 2.2. Tria l'activitat que, al teu parer, haja sigut la més:
 - a) Interessant:
 - b) Divertida:
 - c) Avorrida:
 - d) Difícil:
 - 2.3. Conta per què una activitat t'ha agradat més i una altra menys.
 - 2.4. Quan has treballat en grup, han participat tots els membres en la mateixa mesura? Per què? Avaluat l'esforç dels teus companys i companyes.
 - 2.5. Assenyala quin ha estat el teu paper en l'equip i digues què has fet per ser així:
 - a) Portaveu (has tingut esperit de protagonista?).
 - b) Conciliador (has posat pau en les discussions?).
 - c) Contacte amb el/la professor/a (per a solucionar problemes, preguntar dubtes...).
 - d) Organitzador de la feina i del temps (has posat ordre quan la gent començava a dispersar-se?).

- e) Animador (amb tu tot ha sigut més divertit).
 - f) Passiu (per timidesa? Per manca de ganes? Per avoriment?).
 - g) Un altre paper. Explica quin.
- 2.6. Resumeix amb quin tipus de problemes us heu trobat a l'hora de realitzar les tasques.
 - 2.7. Descriu la divisió del treball i cadascun dels passos que heu seguit per preparar les activitats en equip.
 - 2.8. Com penses que pot millorar-se la participació de tots els membres de l'equip?
 - 2.9. Explica què t'ha semblat *Mans quietes!* i argumenta a favor o en contra de l'obra. Digues si la recomanaries i a qui.
 - 2.10. T'agradaria anar al teatre a veure l'obra? Explica els teus motius.
 - 2.11. Aporta la informació que trobes adient.
3. Inventa una pregunta per a les propostes didàctiques de *Mans quietes!*
 4. Sergi Caballero, l'actor protagonista de l'obra, visitarà el teu centre. Pensa una pregunta que t'agradaria fer-li.